

”Sosiaalihuollon tutkimus, koulutus ja kehittäminen tulevan hallituksen ohjelmaan”

Sosiaalihuollon asiakkailla on oikeus tutkittuun tietoon perustuviin ja vaikuttaviin palveluihin. Jotta tämä toteutuisi, on hyvinvointi- ja yhteistoiminta-alueille luotava sosiaalihuollon lähtökohdista selkeät tutkimuksen, koulutuksen ja kehittämisen toteuttamisrakenteet. Niille on myös varattava riittävä ja pitkäjänteinen valtion rahoitus. Terveystieteiden tutkimuksessa vastaavat rakenteet jo ovat.

Sosiaalihuolto koskee valtaosaa meistä jossakin elämäntilanteessa. Kun puhumme sosiaalihuollosta, puhumme mm. lapsiperheiden kotipalvelusta, kasvatus- ja perheneuvonnasta, lapsen huoltoon ja tapaamisoikeuteen liittyvistä tehtävistä, lastensuojelusta, päihde- ja mielenterveydestä, vammaispalveluista, vanhuspalveluista sekä sosiaalityöstä ja sosiaaliohjauksesta.

Tarvitaan seuraavaa:

- On perustettava yliopistollisia sote-keskuksia, joissa asiakastyöhön yhdistyy saumattomasti sosiaalialan kehittäminen, koulutus ja tutkimustoiminta.
- On perustettava hyvinvointialueiden ja yliopistojen yhteisvirkoja, esimerkiksi käytäntöprofessoreja ja -lehtoraatteja sekä tutkija-sosiaalityöntekijöiden virkoja; uusissa rakenteissa on myös osattava hyödyntää erikoissosiaalityöntekijöiksi kouluttautuneiden osaamista.
- Valtion koulutuskorvaus on maksettava sosiaalityöntekijöiden käytännön harjoitteluun vastaavasti kuin ammattikorkeakouluissa ja terveydenhuollossa.
- Sosiaalihuollon tutkimuksen, koulutuksen ja kehittämisen kokonaisuuteen on liitettävä lakisääteiset sosiaalialan osaamiskeskukset.
- Jatkossakin tarvitaan valtion korvamerkittyä tutkimusrahoitusta sosiaalityön yliopistotasoiseen tutkimukseen. Rahoitusta pitäisi saada myös pitkäkestoisiin tutkimushankkeisiin, esimerkiksi viideksi vuodeksi. Selkeät tutkimuksen, koulutuksen ja kehittämisen toteuttamisrakenteet ovat välttämättömiä, jotta tutkimushankkeiden tuloksia voidaan aidosti hyödyntää palveluissa.

Sosiaalihuollolla on yhteiskunnassa suuri merkitys. Työvoiman määrällä tarkasteltuna sosiaalihuolto on teollisuuden jälkeen Suomen toiseksi suurin toimiala, suurempi kuin terveydenhuolto¹. Sosiaalipalveluiden kustannusosuus sote-palveluista on noin 42 prosenttia².

Sosiaalihuollon avainkysymys on henkilöstön saatavuus ja pysyvyys. Uusi sote-rakenne mahdollistaa erilaisten urapolkujen rakentamisen ja työntekijöiden osaamisen hyödyntämisen. Nämä mahdollisuudet kannattaa nyt käyttää ja luoda jo uudistuksen alkutaipaleella, jotta sosiaalialan työstä tulee houkuttelevaa ja ammattilaiset pääsevät tekemään osaamistaan vastaavaa ja tutkimukseen perustuvaa vaikuttavaa työtä.

Huoltaja-säätiö – Sosiaalialan osaamiskeskukset – Valtakunnallinen sosiaalityön yliopistoverkosto Sosnet

Merja Anis, pj., Valtakunnallinen sosiaalityön yliopistoverkosto Sosnet, puh. +358 50 570 8673

Marja Heikkilä, pj., Huoltaja-säätiö, puh. +358 400 546 613

Torbjörn Stoor, pj., Sosiaalialan osaamiskeskukset, puh. +358 40 717 7367

¹ Työvoimatutkimus, SVT (2021), Tilastokeskus

² HE 241/2020